

O R D I N

Nr. 121

din „ 19 „ iunie” 2023

Cu privire la aprobarea Codului de etică și deontologie al personalului de specialitate din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică

În temeiul art.17 alin.(1) lit. 1) din Legea nr. 264/2005 „*cu privire la exercitarea profesiei de medic*”, art. 9, alin. (2) Codul Muncii nr. 154-XV din 28.03.2003; Hotărîrii Guvernului nr.192 din 24.03.2017 ”*cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului*” și în conformitate cu prevederile *Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică*, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1090 din 18.12.2017, în scopul stabilirii regulilor esențiale de comportament și de etică al personalului de specialitate din ANSP în procesul exercitării atribuțiilor, precum și contribuirea la prevenirea cazurilor de corupție și crearea unui climat de încredere între cetățeni și ANSP,-

ORDON:

1. Se aprobă Codul de etică și deontologie al personalului de specialitate din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, conform anexei.

2. Conducătorii aparatului central al ANSP, ai subdiviziunilor teritoriale din subordinea acesteia, vor asigura studierea și implementarea prevederilor prezentului ordin, precum și aducerea la cunoștință contra semnătură, cu prezentarea listelor Direcției resurse umane.

3. Direcția tehnologia informației și comunicațiilor va asigura plasarea prezentului ordin pe pagina web a ANSP.

4. Se abrogă Ordinul ANSP nr.01 din 02.01.2020 cu privire la aprobarea Codului de etică al personalului de specialitate din cadrul ANSP.

5. Controlul asupra executării prezentului ordin mi-l asum.

Director

Nicolae JELAMSCHI

CODUL

de etică și deontologie al personalului de specialitate din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Codul de etică și deontologie al personalului de specialitate din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (ANSP) – (în continuare Cod) reglementează conduita acestuia în exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și normele de conduită aplicabile în afara îndeplinirii acestora.

2. Codul are drept scop ghidarea comportamentului personalului de specialitate din cadrul ANSP, astfel, încât acesta să respecte valorile morale și profesionale, principiile și normele de conduită, contribuind la prevenirea corupției și crearea unui climat de încredere în societate.

3. Prevederile Codului se aplică personalului de specialitate din cadrul Agenției: medici, asistenți medicali, felceri, laboranți în medicină în calitate de specialiști.

4. Conduita profesională a personalului de specialitate din cadrul ANSP se bazează pe următoarele principii:

1) **legalitatea** – respectarea Constituției Republicii Moldova, cadrului normativ în vigoare și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

2) **umanismul** – apărarea în mod prioritar a persoanei ca valoare supremă a societății, a drepturilor și libertăților acesteia;

3) **profesionalismul** – îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine. Specialistul, în exercitarea profesiei acordă prioritate intereselor populației care primează asupra oricăror alte interese, el trebuie să dea dovadă de maximă vigilență în acordarea serviciilor în domeniul sănătății publice. Este interzisă practicarea de către specialiști a unor activități care dezonoarează profesia medicală. Personalul medical se va abține, inclusiv în afara practicii profesionale, de la acte de natură să compromită imaginea lucrătorului medical;

4) **imparțialitatea** – manifestarea unei atitudini obiective și neutre de către personalul de specialitate față de orice interes personal, economic, politic, religios etc;

independență profesională - specialistul ANSP are posibilitatea să-și exprime punctul de vedere și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri, asupra situațiilor profesionale pe care le întâlnește în exercitarea atribuțiilor de serviciu. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, personalul

de specialitate este liber de orice interes sau de altă natură, să nu fie influențat de aspectele personale sau externe, care ar putea influența activitatea, nu trebuie să se implice direct sau indirect, să nu accepte nici o formă de intimidare, să nu beneficieze de beneficii sau avantaje, să nu se afle în conflicte de interes sau sub influențe care ar putea interveni în raționamentul său profesional și care ar genera riscuri privind respectarea prezentului principiu;

5) **transparență** – asigurarea accesului populației la informațiile cu caracter public, în condițiile legislației;

6) **confidențialitatea** – specialiștii ANSP au obligația de a garanta prelucrarea, utilizarea, securizarea datelor și a informațiilor obținute în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, prin nedivulgarea lor unor terțe persoane;

7) **respectul** – considerația acordată persoanelor, colegilor, superiorilor, subordonaților, drepturilor și libertăților acestora, instituțiilor, legilor, valorilor sociale, normelor etice și deontologice. Personalul de specialitate este obligat să aibă un comportament onorabil și politicos în relațiile cu persoanele, superiorii, colegii și subordonații, atât în exercitarea funcției, cât și în afara acesteia, precum și să respecte instituțiile statului, valorile sociale și normele deontologice, ei au obligația de formare și menținere a unor relații profesionale în raporturile cu alți lucrători medicali;

8) **onestitate** - specialistul ANSP trebuie să aibă un comportament care să asigure onestitatea și integritatea exercitării funcției;

9) **celeritate (operativitate)** - personalul de specialitate al Agenției este responsabil de îndeplinirea rapidă a obligațiilor de serviciu creând garanția că termenele prevăzute de lege pentru efectuarea anumitor activități sunt respectate;

10) **egalitate și nediscriminare** - personalul de specialitate al Agenției în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, aplică tratamente egale tuturor persoanelor, luând aceleași măsuri pentru situații similare de încălcare a normelor protejate de lege, indiferent de naționalitate, rasă, religie, opinie politică sau de orice altă opinie, vîrstă, sex, orientare sexuală, avere, origine națională, socială sau de orice altă situație;

11) **loialitate** – obligația de a servi cu bună-credință instituția în care activează, precum și interesele legitime ale cetățenilor, de a se abține de la orice act sau faptă care poate prejudicial imaginea, prestigiul sau interesele legale ale instituției;

12) **integritatea profesională** – capacitatea personalului de specialitate din cadrul ANSP de a-și exercita obligațiile și atribuțiile legale și profesionale în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de înaltă ținută morală și corectitudine, precum și abilitatea de a-și realiza activitatea în mod imparțial și independent, fără a comite vreun abuz, respectând interesul public, supremația Constituției Republicii Moldova și a legii;

13) **intoleranța față de corupție** – aplicarea măsurilor legale, potrivit competenței, pentru prevenirea, depistarea, suprimarea și pedepsirea comportamentului corupțional.

II. NORME GENERALE DE COMPORTAMENT ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII PUBLICE

5. Activitatea personalului de specialitate din cadrul ANSP poate fi desfășurată, doar dacă personalul încadrat are o pregătire și practică suficientă în domeniu.

6. Dacă specialistul din cadrul ANSP consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, ca urmare va solicita un suport consultativ de la alți specialiști sau va îndrepta *persoanele fizice și juridice beneficiarii de servicii de sănătate publică* la aceștia.

7. Personalul de specialitate din cadrul ANSP poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform studiilor și pregătirii sale profesionale.

8. Din momentul în care a răspuns unei solicitări, specialistul din sănătatea publică este automat angajat moral să asigure *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* servicii calitative, inclusiv prin îndreptarea acestora la o altă unitate sau la un specialist cu competente superioare.

9. Este interzisă practicarea de către personalul de specialitate din sănătatea publică a cărorva activități, care dezonorează profesia acestuia. Se recomandă abținerea, inclusiv în afara practicii profesionale, de la acțiuni, care pot să compromită imaginea specialistului din cadrul ANSP.

10. Personalul de specialitate din cadrul ANSP nu poate fi obligat să-și exercite profesia în condiții ce ar putea compromite calitatea serviciilor de sănătate publică și a atribuțiilor sale profesionale, cu excepția urgențelor de sănătate publică.

11. Specialistul din cadrul ANSP are obligația morală să aducă la cunoștința publicului larg și a organelor competente orice situație, care ar putea prezenta pericol pentru sănătatea publică.

12. În procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, personalul de specialitate din cadrul ANSP respectă și apără drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, în conformitate cu Declarația universală a drepturilor omului, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertățile fundamentale.

13. Personalul de specialitate din cadrul ANSP este obligat:

- 1) să execute strict și corect prevederile actelor normative;
- 2) să respecte disciplina de serviciu;
- 3) să manifeste un comportament curajos în situațiile ce reclamă necesitatea protecției vieții și sănătății oamenilor;
- 4) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să își consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu;
- 5) să promoveze cultura de serviciu, respectul și ajutorul reciproc;
- 6) să respecte familia și să practice un comportament corect, bazat pe valori sociale înalte;
- 7) să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale;
- 8) să promoveze și să consolideze prin propria prestație imaginea publică a

instituției pe care o reprezintă;

9) să respecte cerințele normelor unanim recunoscute de comportament în familie și societate, să nu admită exercitarea atribuțiilor de serviciu sub influența băuturilor alcoolice, substanțelor narcotice sau psihotrope.

10) să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public;

11) să asigure accesul liber la informație și să respecte termenele prevăzute de lege privind furnizarea informației;

12) să respecte limitările accesului la informație, în condițiile legii, în scopul protejării informației confidentiale, a vieții private a persoanelor și a securității naționale, precum și să asigure protecția informațiilor deținute față de accesul, modificarea sau distrugerea lor nesancționată;

13) să evite și să renunțe la interesele personale ce pot compromite deciziile oficiale, adoptate cu participarea lui, sau să se abțină de la participarea la adoptarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesul lui personal sau de apartenența lui la o anumită organizație;

14) să identifice orice conflict de interese și să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, despre conflictul de interese real în care se află;

15) să nu emită acte administrative, să nu încheie acte juridice, să nu ia sau să nu participe la luarea unor decizii în exercitarea atribuțiilor până la soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale;

16) să nu admită influențe necorespunzătoare, în sensul Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017;

17) să desfășoare în mod legal activitatea pentru care a intervenit influența necorespunzătoare;

18) să facă neîntârziat un denunț în formă scrisă despre exercitarea influenței necorespunzătoare directorului Agenției sau, după caz, instituției care evaluează integritatea instituțională.

III. AUTORITATEA PERSONALULUI DE SPECIALITATE DIN CADRUL ANSP ȘI ÎNCREDEREA BENEFICIARILOR DE SERVICII DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

14. Autoritatea personalului de specialitate din cadrul ANSP depinde de pregătirea profesională și presupune un anumit prestigiu, reputație și faimă a acestuia.

15. Încrederea *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* constituie reflectarea poziției lui morale privind relația sa cu specialistul din sănătatea publică și este susținută de calitățile morale înalte, de abilitățile profesionale ale specialistului din sănătatea publică, manifestându-se prin convingerea personală de a respecta recomandările și prescripțiile

specialiștilor din sănătatea publică. Încrederea *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* prezintă un indiciu al calității serviciilor de sănătate publică, fiind și este influențată direct de autoritatea profesională.

16. Fiecare angajat din cadrul ANSP are obligația morală de a susține autoritatea profesională prin respectarea unor categorii etice generale comune, precum: onestitatea, cinstea, demnitatea, disciplina, bunăvoința, bunului simț politețea, și respectul dezinteresat față de cetățeni.

17. Exercițarea funcțiilor din sfera de sănătate publică este incompatibilă cu duritatea, apatia, ignoranța, indiferența, aroganța, nerăbdarea, care afectează și discreditează atât autoritatea unui membru în parte, cât a colectivului profesional, instituției și ANSP în ansamblu.

IV. ERORILE ȘI RISCUL PROFESIONAL

18. Poziția față de erorile profesionale pe care o adoptă personalul de specialitate din cadrul ANSP în domeniul respectiv, față de erorile profesionale, trebuie să aibă drept criteriu esențial pentru binele *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*.

19. Fiecare medic din domeniul sănătății publice este obligat, din punct de vedere moral, să raporteze sau să declare benevol specialiștilor din domeniu, comiterea unor erori proprii sau depistarea acestora în lucrul colegilor săi, în cazul în care pot fi afectate viața, sănătatea și binele *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, sau prejudicii aduse statului.

20. Constatarea greșelii, manifestată prin omitere sau comitere, rămâne un criteriu imperios de apreciere a responsabilității specialistului în domeniul sănătății publice în relația dintre necesitatea și libertatea profesională.

21. Atitudinea competentă, onestă și atentă a colegilor va servi drept exemplu moral pentru specialistul în domeniul sănătății publice, care a comis eroarea.

22. Personalul de specialitate în domeniul sănătății publice, trebuie să țină cont și să evalueze cele mai mici riscuri prin atitudine prudentă și acuratețe. Există riscuri supuse normării, adică susceptibile de evaluare anticipată, și riscuri nesupuse normării.

23. În scopul reducerii eșecurilor profesionale personalul de specialitate în domeniul sănătății publice trebuie :

1) să dea dovadă de scrupulozitate științifică, prudență, scepticism obiectiv, vigilență și entuziasm moderat. Riscul profesional devine tolerabil în cazul în care specialistul din ANSP întreprinde toate măsurile de precauție dictate de discernământul său moral și profesional;

2) să dispună corect aplicarea prevederilor legislației în domeniul sănătății publice, să controleze respectarea acestora și să efectueze activitățile de care sânt responsabili;

3) să dispună fără întârziere, aplicând principiul precauției, măsurile necesare de sănătate publică în cazul apariției unei boli, izbucniri sau a unui element de risc pentru sănătatea publică;

4) să colaboreze, în activitatea din domeniul sănătății publice, cu colegii de profil, inclusiv din instituțiile medico-sanitare publice, cu autoritățile administrației publice, cu alte instituții și organizații interesate;

5) să asigure confidențialitatea datelor conform legii, cu excepția situațiilor, care constituie un risc pentru sănătatea publică;

6) să evite implicarea directă sau indirectă în activități, ce pot genera conflicte de interese în exercitarea obligațiilor.

V. INFORMAREA PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE/BENEFICIARILOR DE SRVICII ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII PUBLICE

24. Personalul de specialitate în domeniul sănătății publice trebuie să ofere *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, la cererea acestora, informații depline și inteligibile despre starea sănătății sale, sau vizând domeniul de activitate, informarea populației despre impactul factorilor de risc din locuințe, mediul de viață și activitate asupra sănătății, privind metodele de protecție individuală și măsurile de sănătate publică, dacă legislația nu stabilește altele.

25. În cazul în care sânt întocmite documente de supraveghere de stat a sănătății publice, etc. *persoanele fizice și juridice/beneficiarii de servicii de sănătate publică*, la care se referă documentul emis, trebuie informate cu privire la conținutul acestuia.

26. Personalul de specialitate din cadrul ANSP, trebuie să respecte dreptul de decizie al *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* fără a-i impune convingerile personale și numai în baza prevederilor documentelor normative, fără a exercita presiuni psihice asupra acestuia.

VI. CONFIDENȚIALITATEA ȘI SECRETUL PROFESIONAL

27. Confidențialitatea este dreptul *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, de a nu divulga informația cu privire la starea sănătății sale fizice și psihice, aspectele intime ale vieții personale, de serviciu, rezultatele supravegherii/controlului, dacă aceasta nu poate afecta viața, sănătatea și binele *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, sau prejudicii aduse statului și la situații imprevizibile, rezultate cu situații de urgență.

28. Secretul profesional este obligația personalului de specialitate în domeniul supravegherii de stat a sănătății publice de a nu divulga unor terțe

persoane informația confidențială cunoscută în cadrul activității sale profesionale, fără acordul *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, cu excepția situațiilor când aceasta este solicitată de către organele abilitate sau prezintă pericol pentru populație, și persoane aparte.

29. Divulgarea informației private în cazurile de excepție, trebuie să se facă cu precauție, fără a aduce prejudicii morale *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, cu maxim respect pentru demnitatea acestuia/acestora.

VII. CONSIMȚĂMÂNTUL/ACORDUL PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE/BENEFICIARILOR DE SERVICII DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

30. Consimțământul este exprimat în condițiile legii.

31. Consimțământul *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, poate fi acceptat în formă verbală, cu prezența obligatorie a martorilor sau în formă scrisă, unde vor fi indicate explicit denumirea și condițiile actului medical preconizat, riscurile posibile, fiind confirmat obligatoriu prin semnătura *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* și a personalului de specialitate din sănătatea publică.

32. Consimțământul va fi considerat implicit în cazurile când *persoanele fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, se prezintă de sine stătător pentru a beneficia de anumite servicii (analize de laborator, ș.a.)

33. Consimțământul va fi acceptat doar după informarea deplină a *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, cu privire la diagnosticul epidemiologic, pronosticul ca urmare a măsurilor indicate pentru stopare/lichidare a focarului/pericolelor legate de factorii de risc potențiali, examinarea multilaterală și complexă a măsurilor alternative efective și cost-eficiente, riscuri și consecințele pentru sănătatea publică în cazurile legate de abateri de la norma legală și regulamentele sanitare în vigoare: în exploatarea, funcționarea, activitatea unităților economiei naționale și sociale.

34. Consimțământul este valid, în cazul, când *persoanele fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* sunt lucide și au discernământ, fiind capabile să reproducă corect informația privind starea sănătății sale. Personalul de specialitate din sănătatea publică trebuie să se asigure, că decizia în privința *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, nu este luată într-un moment de afect sau de suprasolicitare psihică a acestuia, precum și în deplinătatea facultăților mintale.

35. În situația persoanelor minore sau a persoanelor incapabile sau cu capacitate de exercițiu limitată, consimțământul va fi exprimat de tutore sau alți reprezentanți legali. În cazul când personalul de specialitate din cadrul ANSP, va stabili că decizia reprezentantului legal nu este în interesul *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, se va apela la constituirea

unei comisii de specialitate pentru a evalua cazul și a adopta decizia, considerând drept un imperativ primar pentru binele *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*.

36. În cazul când motivul incertitudinilor depășește competența profesională și are aspect social, juridic, se recomandă consultarea comitetelor de etică existente, care se vor pronunța în acest sens prin emiterea recomandărilor respective.

VIII. PERFEȚIONAREA ȘI FOLOSIREA CUNOȘTIȚELOR PROFESIONALE. AUTOINSTRUIREA CONTINUĂ

37. Personalul de specialitate din sănătatea publică pe parcursul întregii sale activități, trebuie să-și dezvolte și să-și perfecționeze continuu cunoștințele și abilitățile profesionale, pe parcursul întregii sale activități. Autoinstruirea este o responsabilitate dar și o obligație profesională, importantă și permanentă a tuturor specialiștilor și factorilor de decizie din cadrul ANSP.

38. Personalul de specialitate din cadrul ANSP trebuie să fie model în comportamentul etico-profesional, ținând mereu să-și perfecționeze nivelul profesional și moral, să ridice credibilitatea instituției și ANSP în rândurile populației, colegi și societate, mobilizându-i insistent la promovarea sănătății și a unui mod sănătos de viață, pentru a merita stima și respectul *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* și a colegilor săi.

39. Propunerile medicilor, prescripțiile sanitare și deciziile oficiale ale persoanelor cu drept de decizie ale ANSP, făcând referință la oricare aspect sau compartiment de activitate, trebuie să se bazeze pe prevederile actelor legislative și normative, regulamentelor sanitare, elaborate pe bază, pe dovezi științifice și experiență avansată, aprobate prin modul stabilit de norma legală. În cazul aplicării unor metode și tehnologii noi, trebuie să primeze interesele protecției sănătății *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc-beneficiu pentru sănătatea publică.

40. Personalul de specialitate din cadrul ANSP participă nemijlocit la crearea și protejarea imaginii pozitive a profesiei sale și a instituției pe care o reprezintă. Orice informație oferită, fie *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică*, fie reprezentanților mass-media, trebuie să țină doar de domeniul competitiv

IX. SITUAȚII DE URGENȚĂ

41. Personalul de specialitate din cadrul ANSP dacă a aflat despre cazuri de încălcări și abateri de la prevederile legislației, actelor normative și

regulamentelor sanitare, sunt martorii unor cazuri evidente, aparente ce pot pune în pericol bunăstarea sănătății populației și degradarea sănătății publice, operativ informează persoanele cu drept de decizie a ANSP pentru a opera instrumentarea cazului și întreprinde măsurile de rigoare legale de diminuare ori înlăturarea acțiunii lor nefaste.

42. În cazul în care, la părerea personalului de specialitate situația creată/depistată ține de competența ANSP și este necesară implicarea imediată a specialiștilor, el trebuie, în timp restrâns să asigure aducerea informației respective la cunoștința persoanelor cu drept de decizie din cadrul ANSP (despre situația nefavorabilă, periculoasă sănătății publice) pentru a asigura declanșarea procedurilor legale de intervenție pentru diminuarea sau înlăturarea pericolelor iminente pentru sănătatea publică.

43. În caz de calamități naturale sau alte situații de urgențe în sănătatea publică, cu implicarea unui număr mare de sinistrați și pierderi materiale, specialiștii din cadrul ANSP sunt obligați să răspundă la chemarea conducerii instituției sau organului ierarhic superior, chiar să-și ofere benevol serviciile sale profesionale imediat ce au luat cunoștință despre producerea evenimentului respectiv.

44. În caz de impediment în afara controlului sau situații excepționale, medicii din cadrul ANSP nu au dreptul să se eschiveze de la îndeplinirea obligațiilor de la locul de muncă, cu excepția cazului în care autoritatea competentă permite acest lucru printr-un ordin emis în conformitate cu legislația în vigoare.

45. În situațiile de urgență în sănătatea publică, când sunt indicate și prescrise realizarea unor măsuri de prevenire a îmbolnăvirilor în rândurile populației, inclusiv răspândirii infecției, pericolelor chimice sau radiologice, medicii din cadrul ANSP vor face tot posibilul să fie aplicate cele mai eficiente măsuri de protecție a persoanelor în pericol, inclusiv impunerea asigurării cu adăpost, apă, alimente îmbrăcăminte, mijloace de protecție individuale și colective, asistență medicală și socială, căldură pentru a menține sănătatea afectaților, neadmițând agravarea ei, inclusiv prin asistența specialiștilor psihologi. Se vor întreprinde acțiuni de informare și comunicare a riscurilor și pericolelor legate de evenimentul produs și neglijarea sau nerespectarea regulilor de comportament adecvat indicat în astfel de situații.

X. CONFLICTUL DE INTERESE (INCOMPATIBILITATEA PROFESIUNII)

46. Personalul de specialitate din cadrul ANSP, nu trebuie să se folosească de un mandat, o funcție administrativă sau de alte circumstanțe pentru a-și spori eficacitatea prestării serviciilor.

47. Personalul de specialitate în cadrul ANSP nu va emite avize, certificate sau alte documente permissive, care ar aduce *persoanelor fizice și*

juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică un avantaj material nejustificat sau ilicit.

48. Nu este considerată etică înțelegerea prealabilă dintre doi medici; funcționari și medici din cadrul ANSP, în vederea obținerii unor avantaje materiale.

49. Personalul de specialitate din cadrul ANSP nu poate, sub nici un motiv, să condiționeze diagnosticarea, sau cercetări de laborator, solicitând de la persoane fizice/juridice (beneficiari de servicii) plăți informale (neoficiale), precum și cadouri, servicii și alte avantaje.

50. Se va evita orice colaborare sau sprijin al persoanelor, care practică ilegal metode ce contravin legii. Personalul de specialitate din cadrul ANSP are obligația de a informa instituțiile abilitate competente despre existența unor astfel de situații.

51. Personalului de specialitate din cadrul ANSP îi este interzis să solicite și să beneficieze de serviciile de transport ale persoanelor fizice sau juridice (agenți economici), supuși controlului în cadrul eliberării actelor permissive, sau în cadrul prestării altor servicii;

52. Personalul de specialitate din cadrul ANSP poate refuza efectuarea unui serviciu de sănătate publică din motive personale sau profesionale temeinice numai după ce va îndrepta *persoanele fizice și juridice/beneficiarii de servicii de sănătate publică* la alt specialist din sănătatea publică, cu excepția situațiilor de urgență. Specialistul din cadrul ANSP este obligat să pună la dispoziția colegului, care preia toate informațiile referitoare la situațiile de urgență.

53. Personalul de specialitate din cadrul ANSP trebuie să se prezinte *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* și să le explice scopul investigațiilor. Specialistul din sănătatea publică va refuza să efectueze careva proceduri, care pot aduce prejudicii *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* sau îi pot face vulnerabili în anumite situații.

XI. REGIMUL JURIDIC AL CADOURILOR

54. Personalului de specialitate din cadrul ANSP îi este interzis să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate lui personal sau familiei lui, dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

55. Dacă personalului de specialitate din cadrul ANSP i se propune un cadou, serviciu, favor, invitație sau orice alt avantaj necuvenit, el trebuie să anunțe imediat conducătorul său ierarhic superior despre acest fapt și să ia măsurile necesare pentru ași asigura protecția, printre care:

- să refuze cadoul, serviciul, favorul, invitația sau orice alt avantaj necuvenit;
- să raporteze imediat această tentativă autorităților competente;

- să își desfășoare activitatea corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul, serviciul, favorul, invitația sau orice alt avantaj necuvenit.

56. Interdicția specificată nu se aplică în privința cadourilor primite cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și a căror valoare nu depășesc limitele stabilite de Guvernul RM. Modul de declarare, evaluare, evidentă, păstrare, utilizare și răscumpărare a acestor cadouri este reglementat de prevederile legale.

57. Cadourile a căror valoare depășește limitele stabilite se transmit în gestiunea instituției publice subordonate respective și se înscriu într-un registru special, ținut de ANSP. Informația din registrul special menționat este publică.

58. În cazul în care personalul de specialitate al Agenției achită diferența de valoare a bunului primit în calitate de cadou în condițiile stabilite, el poate păstra bunul respectiv, efectuându-se mențiunea corespunzătoare în registrul special, contra semnătură.

XII. RELAȚIILE COLEGIALE ȘI DE COLECTIV

59. Personalul de specialitate din cadrul ANSP își va trata colegii așa cum își dorește el însuși să fie tratat.

60. Blamarea și defăimarea colegilor în prezenta *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* precum și orice expresie sau act capabil să compromită încrederea în specialistul din cadrul ANSP și autoritatea acestuia constituie o încălcare a regulilor etice.

61. Personalul de specialitate din cadrul ANSP va cere părerea unui coleg sau va recomanda *persoanelor fizice și juridice/beneficiarilor de servicii de sănătate publică* consultarea altor colegi în cazul când consideră că propriile abilități și cunoștințe sânt insuficiente.

XIII. RESPONSABILITATEA FACTORILOR DE DECIZIE

62. Personalul de specialitate din cadrul ANSP poartă răspundere pentru încălcarea prevederilor prezentului Cod, precum și pentru ilegalitățile comise care cad sub incidența codurilor administrativ, civil, contravențional sau penal în condițiile legii.

63. Încălcarile dispozițiilor prezentului Cod de etică atrage răspunderea disciplinară a personalului Agenției în condițiile legii.

64. Constituie abateri disciplinare următoarele fapte:

- 1) întârzierea sistematică în executarea sarcinilor;
- 2) neglijența repetată în rezolvarea sarcinilor;
- 3) absențe nemotivate de la serviciu;
- 4) nerespectarea în mod repetat a programului de lucru;
- 5) intervențiile sau stăruințele pentru soluționarea unor cereri în afara cadrului legal;
- 6) nerespectarea secretului profesional sau a confidențialității în

executare;

7) manifestări care aduc atingere prestigiului Agenției;

8) desfășurarea în timpul programului de lucru a unor activități cu caracter politic;

9) refuzul de a îndeplini atribuțiile de serviciu precum și dispozițiile conducătorului;

10) încălcarea prevederilor legale referitoare la îndatoriri, incompatibilități, conflicte de interese și interdicții stabilite prin lege pentru funcționarii publici;

11) încălcarea altor obligații prevăzute de prezentul cod.

65. Factorii de decizie din cadrul ANSP, împuterniciți cu funcții de control sau administrare, trebuie să întreprindă măsuri necesare pentru prevenirea cazurilor de încălcare a normelor de conduită a angajaților.

66. Factorii de decizie din cadrul ANSP, sânt responsabili de acțiunile, care contravin legislației în vigoare ce pot provoca încălcarea normelor de conduită.

67. Conducătorii instituțiilor din cadrul ANSP sânt obligați să asigure în instituția subordonată, condiții pentru a raporta sau declara circumstanțele nedorite, acțiunile nepremeditate, accidentele fără urmări negative pentru sănătatea populației, situațiile periculoase (metode nesigure de investigații și tratament, aparataje medicale nesigure), evenimentele extreme, care pot afecta serios sănătatea populației. Persoana, care a întocmit raportul sau declarația va fi informată despre măsurile adoptate.

XIV. DISPOZIȚII FINALE

68. Dispozițiile prezentului Cod fac parte din condițiile de muncă ale personalului de specialitate din cadrul Agenției.

69. Prezentul Cod este aprobat prin ordinul ANSP, nu exclude și nici nu substituie documentele, care stabilesc atribuțiile și responsabilitățile, drepturile și obligațiile membrilor colectivelor din ANSP.

70. Personalul de specialitate din cadrul ANSP este obligat să respecte prevederile prezentului Cod.

71. În fiecare caz de încălcare a Codului, comisia de disciplină trebuie să prezinte conducerii instituției din cadrul ANSP un raport privind examinarea sesizării despre încălcările vizate și va recomanda modalități de soluționare

72. Conducerea va lua decizia finală cu privire la cazurile de încălcare a Codului și aplicarea sancțiunilor ținând cond de opinia comisiei de disciplină.

73. În funcție de modificările legislației în vigoare a Republicii Moldova, prevederile Codului pot fi completate și/sau modificate prin ordinul ANSP.

74. Candidatul la o funcție de specialitate din cadrul ANSP, la angajare, ia cunoștință de prevederile Codului și își asumă responsabilitatea respectării lor.

75. Direcția resurse umane are obligația de a aduce la cunoștință fiecărui angajat al Agenției prevederile prezentului Cod, iar angajatul își asumă responsabilitatea respectării lui.